

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 91

Číslo: 1

2. ledna 2011

Cena: 7 Kč

BOL SOM VO VÄZENÍ A PRIŠLI STE MA NAVŠTÍVIŤ

Činnosť väzenského pastora v zariadeniach Zboru väzenskej a Justičnej stráže nie je jednoduchá, ako sa môže niekomu zdať. Určitú etapu svojho života musím prežiť za mrežami s tými, ktorí sú tu preto, lebo porušili zákon a zišli zo správnej cesty života. Nie som tu preto, aby som niekoho súdil, odsudzoval konanie ľudí, ktorí zlyhali vo svojom živote, ale v prvom rade žil Evanjelium aj na tomto mieste. Niekedy sa v duchu smejem, že som tu za svoje hriechy života. Po mojom prijatí do ZVJS, moje prvé kroky smerovali na mesačný vojenský výcvik na Santovku, kde som musel absolvovať kurz, kde nás učili narábať so zbraňami, pochodovať, stratégiu, ktorá sa aplikuje počas úteku odsúdeného, ako aj civilnú ochranu obyvateľstva pri živelnom nešťastí a tiež aj ochranu budovy zboru počas vojnovnej situácii a v čase krízy. Niekedy som si pripadal ako vojak Švejk, lebo všetko bolo pre mňa, duchovného, nové a niekedy, musím sa aj priznať, nepochopiteľné. Ale zvládol som to a získal potrebné osvedčenie. Ešte som sa ani poriadne nezohrial v kancelárii a musel som absolvovať policajné vzdelanie, ktoré trvalo ďalšie skoro dva mesiace v Nitre na našom Inštitúte vzdelávania, aby som mohol v zbere pôsobiť vo svojej funkcii a mal policajné vzdelanie, ktoré sa vyžaduje aj napriek tomu, že som v ZVJS ako špecialista Referátu duchovných služieb.

Pri tomto vzdelávaní som si uvedomil, že aj to má svoj význam, lebo nie som v ústavoch iba pre odsúdených, ale aj príslušníkov ZVJS a teraz chápem, čo všetko sa vyžaduje

pri tejto službe a aká zodpovednosť je vložená do rúk tých, ktorí chránia našu spoločnosť. Musím sa priznať, že to nebolo pre mňa jednoduché, ale keď som prosil nášho Pána, aby mi ukázal cestu, padol mi pohľad na biblický text: *Ani ja, keď som prišiel k vám, bratia, neprišiel som vám zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou alebo múdrosťou. Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného. A bol som u vás slabý, bojazlivý a veľmi prestrašený. Moja reč a moje ohlasovanie nespočívali v presvedčivých a múdрых slovách, ale v prejavoch Ducha a moci, aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci* (1 K 2,1-5). Mohli by sme si myslieť, že ohlasovanie evanjelia záleží len na nás, na našej šikovnosti, ale vnútorne som presvedčený o tom, že apoštol Pavol mal v tom jasno a vo svojom liste ukázal istú líniu toho, kto je povoláný do kňazského spoločenstva viery, nádeje a lásky. Verím tomu, že keď zo seba vydám maximum, o všetko ostatné sa postará Boh. Pri tejto práci nemám fialové okuliare, aby som veril tomu, že všetci príjmu Ježiša Krista do svojho života i keď skutočnosť je taká, ako hovorí príslovie: „Tichá voda aj brehy obmýva.“

Práve preto sa snažím ohlasovať Ježiša Krista a to toho ukrižovaného, ktorého potrebujú aj tí, ktorí sú za mrežami, a to preto, že práve i toto je možnosť, kedy sa môžu zamyslieť nad svojím životom, bilancovať svoje správanie a pochopiť hriech, ako bolestne pôsobí v našom živote a o čo všetko nás môže pripraviť, a že

Novoroční ekumenická slavnost na počest M. Horákové

Stalo se už tradicí, že v první den nového roku se sejdou představitelé křesťanských církví působících v naší zemi s lidmi dobré vůle, aby se společně ohlédli za rokem minulým a prosili o Boží požehnání pro rok budoucí. Tentokrát je do svého smíchovského sboru, se kterým byl spjat i život Milady Horákové, pozvala Českobratrská církev evangelická. Na fotografii je nedávno odhalený pomník M. Horákové od známého sochaře Olbrama Zoubka.

viera v osobného Boha dokáže odstrániť temné miesta nášho života a prinavrátiť nám stratené roky života. I pri tomto poslaní musím byť reálny a pochopiť, že za pár mesiacov sa nedá zmeniť človek, ktorý od svojej mladosti nebol vychovávaný vo viere a nemá dokonca vstúpené ani základné etické normy, a hľadať nové spôsoby, ako sa prihovoriť odsúde-

ným, vypočut' si ich životné príbehy a byť pri nich v ťažkých chvíľach života, ktoré si častokrát zapríčinili sami.

Keď teraz bilancujem svoju misijnú činnosť, uvedomujem si, že na bohoslužbách ČČSH sa zúčastnilo v roku 2010 1029 odsúdených, na biblických hodinách 717 odsúdených a počet duchovných rozhovorov bol 1531 odsúdených. Samozrejme okrem toho sa uskutočnili aj iné aktivity, ale to nechcem rozvádzať.

Pod moju duchovnú správu je zverených 8 ústavov na VTOS a ÚVV. Preto vás, bratia a sestry, prosím o modlitby, aby som mal vnútornú silu, ale aj dary ducha Kristovho, ktorý sa sprítomňuje v našom spoločenstve za mrežami, aby moje ohlasovanie nebolo márne, ale odrazilo sa aj v ďalšom živote odsúdených na slobode.

npor. Mgr. Milan Graus
väzenský pastor za našu ČČSH

S JANEM KŘTITELEM V BRNĚ NA LIPOVÉ

Exercicie v naší církvi? A navíc ignaciánské, tedy podle vzoru Ignáce z Loyoly, barokního katolického světce a zakladatele jezuitského řádu? Pro někoho možná málo představitelné, a přitom tato duchovní cvičení probíhají v církevním středisku na Lipové v Brně už po mnoho let. S jejich myšlenkou přišel a po celou dobu je vede bratr biskup Petr Šandera, zkušený a citlivý exercitátor.

Přestože se v uplynulém adventu k duchovnímu cvičení sjeli věřící ze všech tuzemských diecézí, uchovávali si svou nenápadnost. Není divu, vždyť k třídnímu rozjímání v tichu a vnitřním usebrání patří jistá intimita. Jak o tom psát? Nejlépe snad z více úhlů pohledu. Požádal jsem proto tři spoluúčastníky exercicií o jejich dojmy: zkušeného faráře a vikáře libereckého vikariátu Benjamina Mlýnka, jeho dceru Kristýnu (pastorační asistentku v Praze na Novém Městě) jako reprezentantku mladé generace, a

kroměřížského kazatele Marka Ryšánka nejen proto, že je středního věku, ale i proto, že se po nedávném příchodu z Českobratrské církve evangelické s husitským prostředím teprve seznamuje.

Sám k tomu říká: „Jsem konvertita a podobné akce jsem se zúčastnil poprvé. Informace jsem měl velmi omezené, ale všichni, kdo s duchovními cvičeními měli zkušenosti, mi účast doporučovali. Tři dny v tichu, nad Písmem, sám se sebou a s Hospodinem, mlčky. Ani televize, ani internet, rádio.“ Benjamin Mlýnek je přesvědčen, že „luxus soukromí a pobyt v tichu napomáhá soustředění mysli a hlubšímu pochopení předložených témat. Je to ideální prostor pro modlitby, meditace a doslova „přežívání“ doporučených biblických textů.“ Jakých, to nám přiblížila sestra Kristýna Mlýnková: „Po tři dny nás v myšlenkách a meditacích nad Písmem provázal Jan Křtěl. Prožili jsme jeho

život od zázračného narození až po smrt v žaláři. Sledovali jsme, jak kráčí před tváří Krista. Volal nás k pokání a ohlašoval, abychom v poustích svých srdcí vyrovnali stezky.“

Prožít tři dny odstříhnut od každodenního shonu zní lákavě, ale Marek Ryšánek ví, že tak jednoduché to není: „Laskavý a moudrý bratr biskup nás upozorňoval, že být v tichu sám není nic příjemného. Věci smysluplné ale nebývají lehké ani příjemné. A tak jsem se mohl setkat a utkat s tím, před čím utíkám, co odsouvám, co se stále vrací. Mohl jsem věci, které doprovázejí můj život, vidět ve světle svědeckví Ducha Božího.“

I soustředěné rozjímání má svá pravidla: „Bratr biskup Šandera nám doporučil, abychom popustili uzdu své fantazii a snažili si vybavit dějiště biblického příběhu, jednající postavy, „zobrazit si“ duchovní skutečnost, o které chceme rozjímat. Když jsem se

Dokončení na str. 3

Abychom se znova narodili

J 3,1-19

Církev se v dějinách orientovala hlavně na osobu Ježíše Krista jako na toho, jenž přinesl lidem spásu. Ježíš se stal hlasatelem velkého světla a příchodu Božího království, stal se Božím Synem, stal se svatostí oltářní; stal se předmětem dodnes ne zcela usmířených sporů, stal se také tím, co sám nechtěl, ale o čem věděl, že to přijde: stal se zástavou a korouhví mnohých krvavých válek. Ježíš jako historická postava se stal předmětem kritického zkoumání, jako Kristus se stal Pánem vesmíru, posledním soudcem, stejně jako největším milovníkem, jehož láska k lidem nemá na světě obdoby: není to pouhá filantropie nebo altruismus, humanita bez emocí, nic takového. Je to láska až za hrob, láska posvěcená krví a slzami. Narodil se nám skutečný Spasitel. To je největší paradox křesťanského náboženství: Bůh se stal člověkem tak bezprostředně a autenticky, že to od té doby dodnes lidem vyrazí dech a vyvolává to hysterické reakce a pronásledování ze strany odpůrců. Křesťané jsou ve většině zemí Afriky a Asie pronásledováni tak, jak to Ježíš předpověděl. Podle některých statistik je dnes na světě více jak polovina křesťanů barevné pleti, přestože se křesťanství tradičně chápe jako náboženství „bílého muže“, a také je mezi křesťany převaha žen, ačkoli je křesťanství chápáno jako náboženství patriarchální. Ano, křesťanství je náboženstvím paradoxu: bezpodmínečná láska je provázána nejhrušším násilím. Nejušlechtilejší city člověka jsou v lidské společnosti v opovržení. Také vás napadla otázka, proč je ten náš život tak složitý?

Osobně jsem odpověď na tuhle otázku našel v církvi a z toho důvodu jsem křesťanem. Pokračování na str. 3

Buďte, prosím, na obtíž

Mládi není přednost a stáří není handicap. Stáří má výhodu, že má mládí za sebou a ví. To moudré stáří ví. Mládí teprve ke zkušenostem stárne. A moudré mládí tuší. Proto díky sdružení ELPIDA, které se zastává starých lidí (akce: nech babičku na pokoji...). Kolem sebe tak často slyšíme nejen od starých a nemocných lidí: nechtěl bych být nikomu na obtíž. Ano, zní to velmi nesobecky. Má to však jeden háček, ne-li hák. Nedáte-li dětem a mladým lidem možnost „být jim na obtíž“, okrádáte je o nenahraditelnou zkušenost milosrdenství, soucitu a oběti. Proto prosím, nemluvte tak!

Byly vám snad „na obtíž“ vaše děti? Těhotenství, plínky, probdělé noci, puberta, šetření na studia, výběr partnerů, jejich rozvody a s nimi spojené časté ztráty vnučat... Přijďte podle svého. Byly to obtíže? Nebyly. Jsou to přece vaše děti. A kde se mohou naučit a vyučit milosrdenství, soucitu, ochotě obětovat se a mnohé ztratit, než když sami budou mít někoho „na obtíž“. Když se musí o někoho starat, být s ním, věnovat mu čas, někdy i ty plínky vyměnit, pohládit, poděkovat... Ne proto, aby vám, rodičům, vraceli ty vaše plínky, peníze a čas. Láska je přece bez zásluh. Je to tíže, která nadlehčuje. Ta rodičovská i ta láska dětí k rodičům. Stejně je to přece i s láskou Boží.

Mediaální svět bohužel ukazuje z jedné strany stáří, jemuž jakoby se dalo vyhnout zdravou životosprávou, fitcentrem, dostatkem koníčků či pilulkami. Z druhé strany pak Alzheimerem, inkontinencí, LDNkami a podprahovými výhrůžkami, kdo to bude platit, když starých lidí bude přibývat. Proto se nedivím obavám, kdo se postará, když budeme „na obtíž“. Přesto prosím, buďte na obtíž. Protože jinak v budoucnu nebude mnoho lidí, kteří budou chtít, umět, unést a zvládat péči o potřebné. Nedali jsme jim šanci k tomu dorůst.

Jana Šilerová

Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ - BOŽÍ HOSTINA

MATOUŠ 22,1-10,
LUKÁŠ 14,15-24

VELKÁ HOSTINA

Lukášova verze tohoto podobenství je jednodušší než ta Matoušova. V Matoušově verzi jsou dva cizí verše, které jsou zavádějící (6, 7). Vypravují o válce proti jednomu městu, a to dokonce v podobenství, kde se details nemají zdůrazňovat. Král by sotva mohl realizovat válečnou výpravu jako pomstu, když hostina už byla připravena a čekala se na hosty. Tyto dva verše jsou pravděpodobně součástí jiného podobenství. Když je vynecháme, pak děj u Matouše probíhá skoro stejně jako u Lukáše. Příběh se týká hospodáře, který připravil velkou hostinu. Průběh děje se nám může zdát divný, ale v Palestině to tak chodilo. Když se člověk rozhodl uspořádat hostinu, předem stanovil den, nikoli však přesnou hodinu. Když ten den nastal, pro vážnější hosty byli poslání služebníci, aby je osobně přivedli. Ti, kdo nebyli takto pozváni, se dělili do dvou skupin. Jedni, kteří neměli o své důležitosti tak vysoké mínění – ti tam byli brzo, skromní a vděční za pozvání a rozhodnutí je nepromeškat. A ti druzí, kdo o sobě smýšleli vysoko – ti čekali do poslední minuty nebo spíše přišli pozdě, aby vstoupili slavnostně a každý si všiml, že tam jsou.

NEOCHOTNÍ HOSTÉ

Když nastal den hostiny, byl poslán služebník, aby hosty přivedl. Ale

všichni se začali vymlouvat. Jeden koupil pole a musel si je jít prohlédnout. Jiný koupil nové voly a už se těšil, jak je vyzkouší. Další se právě oženil a odmítl nechat svou manželku doma samotnou. Tehdy neobstarat přiměřené pohoštění – to byla velká nezdvořilost. Ale odmítnout nabízenou účast na hostině – to byla vyslovená urážka. A tak hostitel učinil příslušné kroky, aby zaplnil prázdná místa. Poslal svého služebníka, aby zavolal chudé, zmrzačené, chromé a slepé z náměstí a ulic města. Když nechtěli přijít ti, kdo byli osobně pozváni, pak měli přijít ti, kteří neměli nikdy v životě šanci sedět na takové hostině. Ale ještě pořád bylo místa dost. A tak vyhledal služebník na cestách a v ohradách další lidi, aby se zaradovali z pohoštění štědrého pána. A tak radost, se kterou nepočítali, vstoupila do jejich života. Ale ti původně pozváni promarnili příležitost, která se už nikdy nevrátí.

BOŽÍ HOSTINA

Idea velké hostiny, kterou uspořádá Bůh, to byla idea čistě židovská. Židé věřili, že – až Mesiáš přijde a bude svítat na nový věk – dojde k velké události. Bude to hostina, banket, na kterém všichni zasadnou. Ježíš tu starou myšlenku převzal. Fakt, že tak učinil, je mimořádně významný. Je třeba si uvědomit, že Ježíš přirovnal Království k hostině. Hostina je příležitostí k radosti. Jasně Ježíš myslel na Království jako na šťastnou záležitost.

Vstoupit do Království – to byla taková radost jako jít na hostinu. Na to by křesťané měli vždycky pamatovat. Často se křesťanství vytýká, že vzalo životy všechen jas, chuť a radost. Křesťanství je viděno jako náboženství, které nutí lidi dělat to, co dělat nechtějí, a vzdát se toho, co by dělali rádi. Poustevníci na poušti pěstovali zármutek vědomě. Oblékali se do hadrů. Pyšnilo se tím, že se nikdy nemyli a žili ve špině. Byla to věc hrdosti být pokryt spoustou vši, mít rány, ve kterých se kroutily larvy, a mít posteťe zamořené štěnicemi. Jeden mnich v egyptské poušti vyráběl košíky z rákosy; po léta nikdy nevyměňoval vodu, ve které byly rákosy, takže odtud vycházel zápach téměř nesnesitelný. Poustevníci jedli jen tolik, aby neumřeli. Mučili se tím, že si nedo-přávali spánek. Dělati všechno možné, aby odstranili všechno, co by jim do života mohlo přinést radost. O mnoho století později nosil Pascal na kůži pás s ostrými ostny; když byl šťastný, tiskl ostré ostny k tělu tak, aby jeho štěstí bylo přehlušeno pocitem bolesti. Jeden teolog v 19. století dokonce tvrdil, že Ježíš musel být vážným dítětem a jako dospělý se jen málokdy poušmal a nikdy se nezasmál.

Pokračování příště

William Barclay: *And Jesus said, The Saint Andrew Press, Edinburgh 1. vyd. 1952, repr. 1970*

Zkrácený překlad
Jiřina Kubíková

Z kazatelského plánu**2. NEDĚLE PO VÁNOCÍCH**

Když totiž všude zavládlo hluboké mlčení a noc ve svém běhu byla v půli cesty, tvé všemocné slovo se náhle sneslo z královského trůnu na nebesích.

MOUDROST 18,14-15

První čtení z Písma: Jeremjáš 31,7-14

Tužby:

2. Za církev Kristovu, za všechny věřící, kněze a biskupy, modleme se k Hospodinu.

3. Za horlivost, vytrvalost a bezpečí našich bratří a sester, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, vtil jsi v nás nové světlo příchodem svého Syna. Učiň, ať toto Světlo, rozžehnuté v našich srdcích, zazáří i v našich životech. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať přijmeme tvé Slovo – Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Efezským 1,3-14

Evangelium: Jan 1,1-18

Verše k obětování: Žalm 103,2,5

Verš k požehnání: Jan 1,12

Modlitba k požehnání:

Hospodine, prosíme tě, ať přijímáním svatých darů – chleba a kalicha jsou zahlazeny naše nepravosti a naše dobré tužby ať se naplní. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 13, 33, 45, 53, 54, 119, 136, 182, 292, 300, 301, 308

Nad Písmem**DO NOVÉHO ROKU**

Chvalo zpěv z úvodu listu Efezským je i pro nás, dnešní křesťany, inspirativní nejen vděčností vůči Bohu, kterou je naplněn a která z něho doslova vyvěrá a zaplavuje všechny v dosahu tohoto slova, ale také tím, jakým způsobem nahlíží na náš lidský život a dějiny světa.

Stojíme na počátku nového roku 2011, před jehož letopočet my křesťané píšeme zkratku A.D. (Anno Domini), nebo L.P. (Léta Páně). A tohle biblické slovo nás vybízí, abychom do tohoto období vstoupili s důvěrou právě jako do času, který je nám darován tím, jenž je jeho skutečným Pánem. Tím, kdo ho drží ve svých laskavých rukou nejen na počátku (vždyť v Kristu nás vyvolil už před stvořením světa), ale i na konci (až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu). Kolem slova „přechodnosti“ někdy chodíme s velkou opatrností, neboť se nám zdá omezovat naši lidskou svobodu a svádět k osudovosti, ve které je předem všechno dané, takže na nás samých jako by vůbec nezáleželo. V listu Efezským však čteme: „Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a chválili slávu jeho milosti, kterou nám udělil ve svém Nejmilejším.“

To, že žijeme ve světě, v němž jsou dané (tedy také předem určené) určité fyzikální zákonitosti, jsme vzali většími prakticky využíváme při používání

nejrůznějších přístrojů (od obyčejné žárovky přes mobil až třeba po počítač), ale díky odhalování těchto zákonitostí jsou vědci schopni hovořit o tom, jak se v čase měřeném v miliardách let utvářel a utváří náš vesmír. Prostřednictvím vědeckých objevů dnes můžeme žasnout nad podivuhodností, ale i nad velkolepostí a krásou stvořeného světa a za stvořením tušit Stvořitele. Jenomže právě teď někdo může namítnout, že je sice hezké rozplývat se nad krásou galaxií a hledět do vesmírných dálek, ale že svět není jen krásný. Vždyť tenhle člověk přišel o práci, tamtém rodičům umírá dítě na nevyčísitelnou nemoc, těmto lidem se rozpadlo manželství a severní Čechy vloni zaplavila povodeň. Kde tady je nějaký dobrý Bůh? Můžeme v takovémhle světě vstupovat do nového roku s důvěrou a dobrou nadějí? Není to nezodpovědná naivita, omyl a fikce?

Právě tady je však potřebné dobře naslouchat tomu biblickému chvalozpěvu. Tím, skrze kterého docela konkrétně poznáváme Boží lásku k nám, je Pán Ježíš Kristus. A to ne jako ten, kterého náhodou minulo zlo tohoto světa, ale jako ten, na kterého se vši silou, ano i silou našeho vlastního hříchu, dopadlo: „Jsme vykoupeni jeho obětí (doslova krví) a naše hříchy jsou nám odpuštěny.“ To však není konec, nýbrž nový počátek, díky němuž smí náš život, ale i všechno na nebi i na zemi směřovat v čase k naplnění, jímž je jednotu v Kristu. Ta pečeť zaslíbené

ného Ducha svatého, která nám byla vtisknuta skrze důvěru v toto podivuhodné Boží jednání, neznamená, že naše cesta k této jednotě, naše dorůstání do plnosti Kristova lidství, bude bez bolesti, ale dává nám vnitřní jistotu, že tato naše naděje není klamná.

Kěž tedy do toho nového roku 2011 vstoupíme s důvěrou jako do času, ve kterém se i my skrze všechno, co nás v něm čeká, přiblížíme k zaslíbené jednotě v Kristu a staneme se svým životem chválou Boží milosti!

Štěpán Klásek

*Pane,
stojíme na prahu nového roku a vyhlížíme,
někdo více s nadějí,
jiný více s obavou,
co nás v něm čeká.
Mnohé obavy mohou být oprávněné,
zatímco mnohé naděje naopak klamné.
Prosíme,
ať nad všemi těmito obavami i nadějemi,
které vycházejí jen z nás,
smíme uvidět světlo,
které i dnes ve tmě svítí
a které tma nepohltila,
to pravé světlo,
které osvícuje každého člověka
a ve kterém nám dáváš poznat slávu svého Syna,
plného milosti a pravdy.
Amen.*

Amen.

NAŠE RECENZE NEVYSTIŽITELNÝ BŮH

Jiří Beneš: Nevystižitelný Bůh.
Vyšehrad, Praha 2010, vázaná,
288 stran, 288 Kč.

Po Pradějinách, které vydal Kalich v květnu 2010 a které jsou nyní již rozebrány, se objevuje na pultech knihkupectví nová publikace zachycující rozhlasové výklady Bible. Ve vyšehradské edici Rozhovory nad Bibli jde již o čtvrtý titul (po dvou Hellerech a jednom Sokolovi). Výklady byly obsahem posluchačsky poměrně populárního Ranního slova na stanici Český rozhlas 3 – Vltava a dalších pořadů v Českém rozhlasu Plzeň a Trans World Radiu – Rádiu 7. Popularita těchto výkladů je dána tím, že jsou realizovány formou rozhovoru a jsou krátké, neboli stručné a výstižné. Připravuje je redaktor Petr Vaďura, který se také na vzniku knihy výrazným způsobem podílel. Vaďurovy rozhovory s Benešem byly odvysílány v letech 2004 – 2010.

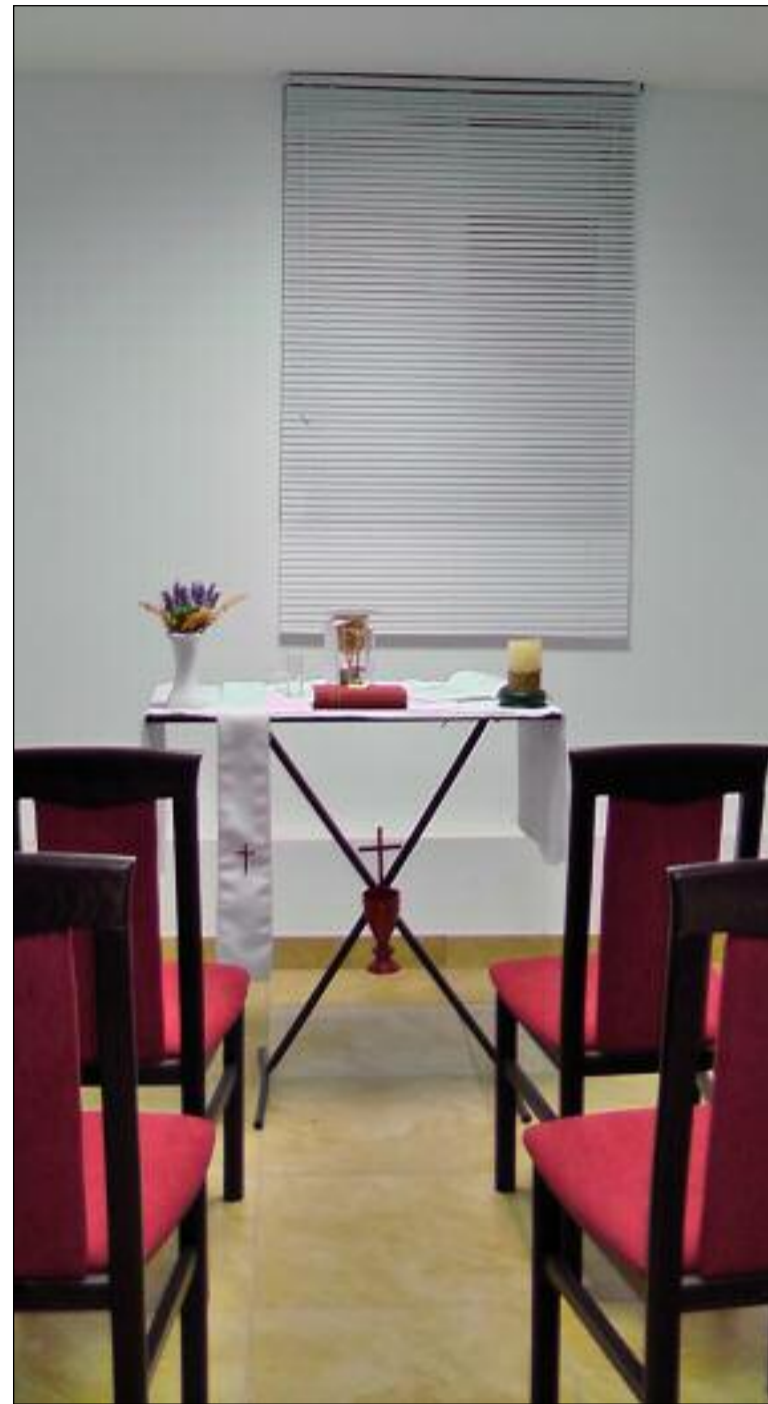
Obsahem knihy Nevystižitelný Bůh jsou výklady novozákonních, ale zejména starozákonních textů. To je dáno profilací autora výkladů: Beneš je učitel věnující se výkladu Starého zákona na Husitské teologické fakultě UK Praha a Teologickém semináři CASD v Sázavě. Benešovo soustředění se na Starý zákon vnáší do novozákonních výkladů nové motivy. Nejzřetelnější je to při výkladu

smlouvy v epistoletě Židům a pojmu zákon v perikopě Matoušova Kázání na hoře. Beneš se však nevyhýbá ani textům výrazně kontroverzním, jako je perikopa o utínání rukou či pádu věže v Siloe. Z novozákonních textů přicházejí ke slovu většinou epistolou. Mezi nimi dominují výklady dvou na výklad poměrně obtížných christologických hymnů: v epistoletě Koloském a Efezským. Dva výklady věnuje epistoletě Galatským: jak Pavlovu osobnímu vyznání (Ga 2,19-20 – v kapitole Ospravedlnění) tak jeho reflexi svobody.

Starozákonní texty lze rozdělit na rozsáhlejší a kratší. Mezi rozsáhlejší patří výklad úvodu a závěru knihy Jóbovy, záměr Jonášova prorocství, narození Samuela, chvalozpěv na statečnou ženu a chvála Hospodina (podle Ž 118), příběh Díny a Šekema nebo otázka malomocenství podle Lv 13. Většinu starozákonních výkladů však tvoří texty kratší a mezi nimi výklady perikop prorocství Izajášova a Páté knihy Mojžíšovy, které se Beneš dlouhodobě věnuje. V Páté knize Mojžíšově Beneš vykládá čtyři vyznavačské texty (Slyš Izraeli a dějinná kréda) a Desatero, které je čtenářům již známé z Benešovy Desítky. Z Izajáše nalezne čtenář v knize např. výklad Izajášovy iniciace a dvou písní: Písně o vinici a Druhé písně o Hospodinově služebníkovi.

Z ostatních textů upozorňují na zpracovaný výklad Ž 1 a perikopy o bronzovém hadovi. V Ž 126 se Beneš vrací s novými důrazy k Poutním písním, které zhruba před deseti lety vydali společně s prof. Hellerem. Posluchači Benešových rozhlasových pořadů pomůže Benešova kniha oživit si vykládané pasáže a znovu je promyslet. Přeci jen se mluvená podoba od té tištěné určitým způsobem liší (tištěná je přesnější, podrobnější, výstižnější a širší, neboli rozsáhlejší). Ale ten, kdo Benešovy výklady nezná z rozhlasu, nepřijde nijak zkrátka. Výklady jsou čtivé, díky Vaďurovým poučeným otázkám velmi přehledné a srozumitelné. Mají jeden kaz (a ten se opakuje u všech knih této edice): v obsahu není v závorce u názvu uveden vykládaný biblický text a ani v závěru není kniha opatřena rejstříkem, takže čtenář, který by se chtěl později k určitému biblickému textu vrátit, jej musí poměrně složitě hledat. Přesto se sluší poděkovat nakladatelství Vyšehrad za dílo, které poslouží velmi dobře těm, kdo si přejí hlouběji vniknout do biblického světa. Přejí Benešově knize hodně nadšených čtenářů. S knihou se lze seznámit na www.ivysehrad.cz. Objednat si ji lze na: distribuce@ivysehrad.cz.

Marie Roubalová

Ako sa stavia sen...

„Ako sa stavia sen...“ asi to poznáme z televízie. Ale nám sa skutočne splnil sen. Možno pre mnohých bežná vec. Farská budova, kostol, spoločenstvo... Som farárom v Liptovskej Osade so správou v Martine. Začali sme traja a boli sme osamotený. A Pán nám požeňal. Dnes je nás na bohoslužbe deväť. Spolu s Liptovskou Osadou máme 20 členov, stali sme náboženskou obcou a máme radu starších. Ale začalo sa to takto... Prenajali sme si od vojakov malú miestnosť v Martine. Ale tí po čase ukončili činnosť v kultúrnej oblasti, a tak sme zostali na ulici. Hľadali sme a našli sme novú miestnosť u požiarnikov. Chodili aj nie členovia cirkvi a niekedy to bolo skutočne plné. Potom prišla ponuka od Slovenského národného múzea, či by sme nechceli mať bohoslužby v starom kostole v skanzene. A tak sme sa znova sťahovali a kostol sa naplnil. Ale ako to už niekedy býva, závisť a neprajnosť sa po čase dostavili a určitá nemenovaná väčšinová cirkev urobila všetko preto, aby sme svoju činnosť aj v tomto objekte ukončili. A tak sme sa vrátili ku požiarnikom. Ale tí svoju nehnuteľnosť predali a opäť sme skončili na ulici. Prijalo nás mesto pod správou kultúrneho strediska a tak sme sa znova sťahovali. Bolo to bez úplaty a mesto v čase krízy nedokázalo financovať budovu a opäť sme sa dostali na ulicu. Svitlo nám však na lepšie časy, evanjelická cirkev nám dala k dispozícii svoju modlitebňu. Ale to nie je všetko. Naša členka cirkvi Bc. I. Glončáková je podnikateľka, postavili si svoj obchod a v ňom vyrástla bohoslužebná miestnosť a dúfam, že naše sťahovanie bolo posledné! Jej ako celej rodine ďakujem v mene cirkvi.

Roman Mišura

Abychom se znova narodili

Pokračování ze str. 1
tanem. Ale to neznamená, že křesťanství je jediný myšlenkový systém, který tuto otázku řeší. Vůbec ne. V našem prostředí jsme byli vychováni v dialektickém materialismu, který vycházel z Marxova předpokladu, že Bůh není. Díky tomu je náš obzor vymezen vědeckými poznatky, technologií a vývojem. To vůbec není třeba kritizovat, to je velmi cenná zkušenost a nepostradatelná součást lidského poznání. Co však je problémem, je to, že naše společnost věnuje jen málo pozornosti té druhé nepostradatelné části lidského poznání, která se stará o vnitřní život člověka, jeho citové vazby na své okolí a o smysl lidského života. Tato část poznání je naopak ve většině ostatních kulturních tradic mimo Západ velice živá a životaschopná. Jestli západní civilizace na něco vymře, bude to na nedostatek víry, lásky a naděje. Vezměme si to takhle: náboženská intuice ve všech kulturách na světě vychází z vědomí, že to, co vypadá, že vůbec není, je nám ve skutečnosti velmi blízko. To, co nám připadá zbytečné, je naprosto zásadní. Každé naše nadýchnutí je dechem celého kosmu, stejně jako každé naše soukromé rozhodnutí je zásadní pro všechny ostatní. Náboženská intuice říká, že vesmír je živým příběhem naší

přítomnosti a čeká, až do něho vědomě vstoupíme a začneme jej žít. Křesťanství tuto náboženskou intuici lidstva vyjadřuje v učení o Ježíši Kristu: to, že se narodil Spasitel, je skutečností, která se stala před dvěma tisíci lety, ale to vůbec neznamená, že se nás to už netýká. Právě naopak. Na začátku jsem řekl, že církev se v dějinách orientovala na osobu Ježíše Krista. To přivedlo a stále činí křesťanům mnohá příkoří. Ale církev se také soustředila a v poslední době stále více soustředila na to, co Ježíš opravdu učil – na jeho poselství, platné pro naše dnešní životy. Ježíšovo učení vychází z Bible a také z toho, čemu dnes říkáme orientální myšlení. Západní kultura na to poněkud pozapomíná. Křesťanství má blízkovýchoďní, semitské kořeny a Spasitelem světa je Žid. K tomu se musí přistoupit zcela bez předsudků. Ježíšovo náboženství (Starý zákon) říká, že vesmír stvořila inteligentní duchovní bytost, která je věčná – Bůh. A tato duchovní bytost je, aniž to možná tušíme, naší součástí. Tato bytost v nás nejenže toužebně čeká na každého z nás, až se zapojíme do jejího záměru, do jejího velkého experimentu zvaného život; tento Bůh dokonce tak miluje svět a v něm každého člověka, že poslal svého jediného

Dokončení na str. 4

S JANEM KŘTITELEM V BRNĚ NA LIPOVÉ

Dokončení ze str. 1
díval z okna svého pokoje do zasněžené zahrady na Lipové, představoval jsem si Jana Křtitele, jak se tam prochází kolem bazénu, mezi stromy. Proč by nemohl? Nelze ho za oknem přehlédnout. Přepadají mě výčitky. Já jsem v teple a on jenom ve velbloudích cárech. Ale nic mi nevyčítá. Protože to je jeho program, jeho styl. Musí se menšit, aby Kristus mohl růst. Přece jen jsem ho nenechal na mraze, ale pozval dovnitř. O čem jsme si dál povídali – to už je jenom mezi námi a tím, který má přijít,“ vyznává se bratr vikář Mlýnek.

Silnou zkušenost si odnáší i bratr kazatel Ryšánek: „Jdeme stejnou ces-

tu jako Boží svědkové Jan Křtitel a Eliáš. Cestou k vlastnímu sebevydání. Ve chvíli, kdy na sebe zapomínáme a sebe ztrácíme, poznáváme Hospodina, který je úplně jiný. Boží láska nám v tichu ukazuje, že to vše, co nás spoutává, děsí, trápí, skutečnou moc nemá. Skrze ticho a naslouchání v modlitbě nám to Hospodin ukáže.“ Sestra Mlýnková dobře ví, že poklady objevené exerciciemi je třeba uchovat i pro všední dny: „Brno jsme opouštěli rozhodnutí, že se nenecháme semlít předvánočním shonem a že se více soustředíme na to, co je opravdu podstatné. Odjžděli jsme naplněni vědomím, že Kristus vedle nás kráčí v každé minutě našeho života, a před-

sevzali jsme si, že se budeme snažit si to častěji uvědomovat... Osmihodinová cesta autem do rodného Jablonce, kdy jsme ve vánici viděli jen stěrače a za nimi bílou tmu, a bezpečný návrat do tepla domova nás utvrdily v tom, že Ježíš je opravdu s námi i v těch nejnebezpečnějších okamžicích našich životů.“

„Jsem moc vděčný za to, že jsem se s Janem Křtitelem mohl na Lipové setkat. A děkuji bratru biskupu Šandorovi, že toto setkání zprostředkoval,“ uzavírá Benjamin Mlýnek. A Marek Ryšánek k tomu pevně dodává: „Příště jedu znova.“

Marcel Sladkowski

